

## Historien om 3 gartnerier i Gråsten... og lidt mere

Tirsdag d. 19.9. kl. 19 fortæller forhenværende arkivleder Else Egholm i Gråsten arkiv om (i hvert fald) tre af de gartnerier, der før fandtes i Gråstenområdet.

Før i tiden var hele området præget af gartnerier og frugtplantager. På stort set hele strækningen langs kysten var plantet frugttræer, og i hver by, stor eller lille, var der gartnerier. Mange steder havde man salg af sæsonvarer, som jordbær. De er alle forsvundet nu, det eneste gartneri, man stadig kan se, er Den kongelige Køkkenhave på Felstedvej, og der kan man kun i enkelte perioder købe af afgrøderne.

De tre gartnerier, der denne gang fortælles mest om, er Ahlmanns have, Kongevejens Blomster og Pelzers gård (som nok mest var frugtplantage).

**Ahlmanns have** lå, hvor nu parkeringspladsen til Ahlmannsparken ligger. Gartneriet blev stiftet i 1892 og forsvandt i forbindelse med bygningen af Ahlmannsparken i 1977/78.

**Kongevejens blomster** lå på Kongevejen nr 86, blev stiftet i 1880 og hed da Gråsten Handelsgartneri, senere Liekers gartneri og til sidst Kongevejens blomster. Det lukkede i 1986, og siden har der været autoværksted og tankstation på stedet.

**Pelzergård** lå i området, hvor nu Ulsnæs centret og industriområdet fylder pladsen, tæt ved bofællesskabet Fjordbo. Tycho Tychsen købte stedet i 1934, ejede Tofts teglværk, som lå samme sted, og efterhånden som leret blev fjernet og brugt i teglværket, plantede han frugttræer i stedet. Hele området var efterhånden dækket af frugttræer.

Else Egholm er nu sammen med medarbejdere fra arkivet og medlemmer af bestyrelsen i gang med et omfattende arbejde for at indhente oplysninger om såvel gartnerierne i hele kommunen og frugtplantagerne som de mennesker, der ejede dem og arbejdede der. Det skulle gerne i samarbejde med Historisk Forening for Graasten munde ud i en bog, der udkommer i 2025, hvor foreningen og arkivet har 50års jubilæum. Hvis du kender noget til de forskellige gartnerier, frugtplantager og menneskene bag, er arkivet meget interesseret i at snakke med dig. Jo mere vi ved, jo bedre bliver bogen. Vi er interesseret i såvel beretninger som papirer og billeder, og du bestemmer selv, om vi bare skal scanne dine papirer/billeder, eller du vil aflevere dem, så de bliver gemt for eftertiden.

### Fakta:

Dato og tid: tirsdag d. 19.9. kl. 19

Sted: Graasten Lokalarkiv, Nygade 14, 6300 Gråsten

Entré: gratis for medlemmer, for ikke-medlemmer 50 kr. (Resten af året koster et medlemskab 50 kr.)

Kaffe og kage: 50 kr.

Arrangører: Historisk Forening for Graasten By og Egn og Graasten Lokalhistoriske Arkiv.

Hvis I ønsker yderligere oplysninger, kan jeg kontaktes på tlf. 61656448.

Venlig hilsen

Hanne Næsborg-Andersen, formand for foreningen.